

Verslag voorlichtingsbijeenkomst NLQF 14 juni 2018

Zo'n 25 partijen namen op 14 juni jl. in Utrecht deel aan de voorlichtingsbijeenkomst over het Nederlands Kwalificatieraamwerk NLQF: private opleiders, beroepsverenigingen, brancheverenigingen/-organisaties, O&O-fondsen, welzijnsorganisaties, certificerende organisaties. De aandacht ging dit keer vooral uit naar de betekenis van NLQF voor beroepsgroepen en beroepsverenigingen. Naast algemene voorlichting over het NLQF werd er een praktijkcasus gepresenteerd door Psychodidact, een particulier opleidingsinstituut in de psychologie. Psychodidact werd vorig jaar gekozen tot opleider van het jaar door Springest en liet al twee kwalificaties inschalen in NLQF-niveau 6.

NLQF en EQF

Tijs Pijls, programmadirecteur NLQF, gaf uitleg over het NLQF en EQF. Tien jaar geleden is het EQF ontwikkeld om de wirwar aan diploma's in Europa inzichtelijk te maken. Het EQF beoogt de arbeidsmobiliteit van mensen te bevorderen door niveaus van kwalificaties inzichtelijk te maken. Het EQF biedt een gemeenschappelijk kader daarvoor. Het EQF is opgebouwd vanuit kennis, vaardigheden en verantwoordelijkheid/zelfstandigheid.

39 deelnemende landen

Er zijn 39 deelnemende landen, niet alleen lidstaten, maar ook landen zoals Zwitserland en IJsland. Er zijn 43 Nationale Kwalificatie Raamwerken (NQF's). Sommige landen hebben meerdere NQF's, zoals België, o.a. in verband met de taal. Nederland volgt het raamwerk van Europa met 8 niveaus, zie ook het schema op www.nlqf.nl. Bij andere landen is dat soms anders: Schotland heeft bijvoorbeeld een NQF met 11 niveaus, Frankrijk heeft 5 niveaus. Maar door de relatering aan het EQF kun je altijd zien hoe je bepaalde niveaus kunt relateren aan je eigen NQF. Het NLQF en EQF helpen transparantie te bieden in de ingewikkelde wereld van opleidingen.

Reguliere en private kwalificaties

Alle door de overheid gereguleerde kwalificaties zijn in één keer ingeschaald. NLQF en EQF zeggen alleen iets over het niveau van een kwalificatie. Het gaat bij het NLQF om denken vanuit niveaus. Het NCP NLQF kijkt puur naar de leeruitkomsten voor de niveaubepaling. Een NLQF-niveau zegt niets over inhoud of omvang van een kwalificatie en NLQF geeft geen in- of doorstroomrechten naar door de overheid gereguleerde opleidingen. Sommige lidstaten kennen alleen door de overheid gereguleerde kwalificaties, maar Nederland heeft naast het reguliere onderwijs een grote non-formele opleidingsmarkt. Deze private kwalificaties kunnen ook ingeschaald worden, via het NCP NLQF, op aanvraag door de eigenaar van de kwalificatie.

Wetgevingstraject

Het NLQF is in Nederland - na vijf jaar - onlangs geëvalueerd. Deze evaluatie vormt het startpunt voor een wetgevingstraject dat zorgt voor verdere inbedding van het NLQF. Het NCP NLQF is nu bezig met een update van het raamwerk. Het onderwijs ontwikkelt zich en nu, na vijf jaar NLQF, wordt de relatering van de niveaus van ons nationale kwalificatiekader aan de niveaus van het EQF opnieuw gezien en geactualiseerd.

Tot nu toe zijn er 53 kwalificaties ingeschaald. Eind van het jaar zullen dat er naar verwachting tussen de 60 en 70 zijn. Het gaat om heel diverse organisaties, bijvoorbeeld Defensie, NOC NSF, Huisdierkennisinstituut, brancheorganisaties, CZO.

Waarom laten organisaties kwalificaties inschalen?

Redenen voor organisaties om kwalificaties in te schalen zijn verschillend:

- Internationale vergelijkbaarheid
- Profilering
- Arbeidsmobiliteit
- Civiel effect
- Niveauvergelijking brancheopleiding met regulier mbo
- Uitstroom
- Onderscheidend vermogen
- Kwaliteitsoogmerk
- Eisen zorgverzekeraars
- (Europese) richtlijnen
- Vergroten mobiliteit vanwege fuikfuncties
- Vakbekwaamheidseisen vanuit wetgeving
- Vergoedingen vanuit scholingsfonds.

Praktijkcasus

Irene Slaats is mede-eigenaar van Psychodidact. Psychodidact heeft de volgende twee kwalificaties ingeschaald op niveau 6 van het NQLF:

- Psychosociaal Counselor
- Stressmanagement Coaching Counseling Conflictbemiddeling Professional.

Met welke reden is Psychodidact aan inschaling in het NLQF begonnen en wat heeft het gebracht? 'Psychodidact is een onderwijsinstituut. Wij verkopen onderwijs op het terrein van de psychosociale dienstverlening. Mensen die bij ons opgeleid worden begeleiden emotioneel gezonde mensen die bijvoorbeeld bij een (vecht)echtscheiding of werkgerelateerde problemen tijdelijk ondersteuning nodig hebben. Onze opleidingen zijn complementair aan het reguliere onderwijs. We bestaan 24 jaar en zijn gevestigd in Waalwijk.

Het complementaire veld in de zorg is nogal een oerwoud. Er zijn heel veel opleidingen, maar wat is de kwaliteit? Veel partijen zeggen dat ze een hbo-opleiding aanbieden, maar hoe toon je aan dat je opleiding daadwerkelijk hbo-waardig is? Studenten vrezen om in te schrijven, omdat zij niet kunnen overzien welke opleidingen kwaliteit bieden en welke niet. Ook UVW wil weten wat iets inhoudt, omdat zij soms opleidingskosten vergoeden voor mensen die bijvoorbeeld re-integreren. Partijen denken al snel: doe maar een reguliere opleiding, dan weten we zeker dat het goed is. Voor drie fronten zijn er onduidelijkheden: studenten (durven niet in te schrijven), bedrijfsleven (durft niet te investeren en beroepsorganisaties (nemen het niet op in hun trainingsaanbod). Hoe kun je aantonen dat je kwaliteit levert? Vanuit de zorgverzekeraarshoek heeft de SNRO bij ons gekeken naar de kwaliteit. Maar SNRO is een partij uit de complementaire zorg. Wij wilden ook heel graag dat een reguliere partij naar onze kwaliteit zou kijken. We hebben toen PLATO/Universiteit Leiden gevraagd te onderzoeken of we hbo-waardig zijn. En dat werd bevestigd.

Plato en de Universiteit Leiden zijn echter geen instellingen die kwaliteits- en niveaubeoordeling van opleidingen als taak hebben. Daardoor is vergelijking met andere kwalificaties of andere onderwijsinstellingen niet mogelijk. En nu - met de inschaling in het NLQF - kunnen we wel de vergelijking maken met het reguliere onderwijs.

De inschalingsaanvraag van Psychodidact liep vrij soepel. Het werk zat voor ons vooral in het toevoegen van een praktijkonderzoek in de opleiding voor studenten. Dat was nodig omdat bij een van de descriptor op NQLF niveau 6 het kunnen uitvoeren van praktijkgericht onderzoek een vereiste is. Om aan die eis te voldoen hebben we een opdracht toegevoegd waarbij studenten moeten onderzoeken hoe bekend ons vak is bij reguliere hulpverleners. Dat is ook echt van meerwaarde gebleken voor studenten.

Wat heeft NLQF gebracht?

- We konden ons gaan scheiden van het kaf.
- Kwaliteit regulier zichtbaar gemaakt.
- Gelijkwaardig in niveau bewezen.
- Leidt tot vertrouwen van potentiële studenten (ze durven nu veel sneller in te schrijven).
- Heeft effect voor afgestudeerden, diploma heeft nog meer waarde. Mensen kunnen in veld laten zien dat ze een hbo-waardig diploma hebben.'

Procedures voor validiteit en inschaling

De procedure voor inschaling bestaat uit 2 stappen: vaststellen van de validiteit en vervolgens de inschaling zelf. Er vindt een beperkte of uitgebreide validiteitstoets plaats, dat hangt ervan af of een instelling al een extern gevalideerd kwaliteitsborgingssysteem heeft. Een sector kan ook een verzoek tot validiteit indienen, onderzocht moet dan worden wie de eigenaar is van een kwalificatie. De eigenaar moet een verzoek indienen. Beoordeling van de validiteit van een organisatie vindt plaats op de thema's rechtspersoonlijkheid, eigenaarschap kwalificatie, continuïteit, examinering en kwaliteitsborging.

Bij de beoordeling van een verzoek tot inschaling wordt gekeken naar de onderbouwing van het niveau, of er sprake is van een substantiële kwalificatie of arbeidsmarktrelevantie. Daarnaast wordt gekeken hoe de examinering eruit ziet.

Voor de aanwezigen werden de beide procedures verder toegelicht.

Het NCP NLQF denkt graag met aanvragers mee tijdens de voorbereidingen voor validiteits- en inschalingsaanvragen. Organisaties kunnen hiertoe contact opnemen via info@ncpnlqf.nl.

Meer informatie is te vinden op www.nlqf.nl. Daar staan ook de beschikbare handleidingen en formulieren.

Conclusie

NLQF bestaat nu zes jaar. Hoe zit het met de implementatie van het NLQF in de verschillende sectoren en branches? Hoe succesvol is NLQF? Succes wordt bepaald door de mate van impact. Daar is nog niet veel onderzoek naar gedaan. Onlangs was er een conferentie over 10 jaar NLQF. In Nieuw-Zeeland – waar al langer wordt gewerkt met een vergelijkbaar systeem - wordt nu niet meer gedacht in kwalificaties maar in niveaus. Ook in Schotland en Ierland waar men al verder is zie je nu in vacatures dat er om NQF-niveaus wordt gevraagd. Een aantal branches in Nederland kiest nu duidelijk voor NLQF, vaak om het eigen opleidingshuis inzichtelijk te maken voor de

buitenwereld. Het NCP NLQF verwacht zelf veel van het wetgevingstraject. Straks als NLQF op alle diploma's van door de overheid gereguleerde kwalificaties komt te staan, kent iedereen het begrip. In Nederland zien we een langzame, gestage groei.